

αἰσχροία ἡ, ἀμάρτ. 'σουχροία Πόντ. 'δκρία Τσακων. 'δκρία Τσακων.

Τὸ μεσν. οὐσ. *αἰσχροία* κατὰ ΔΟικονομίδ. ἐν 'Αθηνᾶ 88 (1926) 114. Πβ. Εὐσταθ. 'Οδ. 1401,29 «τὸ ἐγγίσαν τῇ νυκτὶ τέλος τῆς καλῆς ἡμέρας αἰσχροία καὶ αἰσχροίασμα λέγεται». Περὶ τοῦ τύπ. 'δκρία ἰδ. ΣΔεινάκ. ἐν 'Αθηνᾶ 39 (1927) 193.

1) Λυκόφως Πόντ. Συνών. *σοῦροῦπωμα*. 2) Ἡμέρα Τσακων. : Τὰν ᾧ 'δκρία (τὴν ἄλλην ἡμέραν, μεθαύριον).

αἰσχροίασμα τό, ἀμάρτ. 'σουχροίασμα Πόντ. 'σοῦ-χρᾶσμα Πόντ. (Κρώμν. 'Οφ. κ. ᾱ.)

Τὸ μεσν. οὐσ. *αἰσχροίασμα*.

Αἰσχροία, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν. : Μὲ τὰ 'σουχροάσματα ἐρθαμε Κρώμν.

αἰσχροῖω ἀμάρτ. γ' πρόσ. 'σουχρεῖ Πόντ. 'σουχρεῖς Πόντ. ('Αμισ. Κρώμν. 'Οφ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *αἰσχροία*.

Ἐπέρχεται λυκόφως. Συνών. *σοῦρουπώνει* (ἰδ. *σοῦρουπώνω*) ἐνθ' ἄν. : 'Εσουχρεῖσεν καὶ 'κ' ἐλέπομε νὰ πορπατοῦμε Κρώμν.

αἰσχροδικεῖον τό, λόγ. σύννηθ. *αἰσχροδικεῖο* λόγ. σύννηθ.

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. οὐσ. *αἰσχροδίκης*. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. *πλημμελειοδικεῖον* κττ.

Εἰδικὸν δικαστήριον, ἐν τῷ ὁποίῳ δικάζονται αἱ ἐπὶ αἰσχροκερδεῖα κατηγορίαι.

αἰσχροκέρδεια ἡ, λόγ. σύννηθ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. *αἰσχροκέρδεια*.

Ἡ ιδιότης τοῦ αἰσχροκερδοῦς, ἐπιδιώξεις καὶ ἐπιθυμία μεγάλου καὶ ἀνηθικοῦ κέρδους.

αἰσχροκερδής ἐπίθ. λόγ. σύννηθ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. *αἰσχροκερδής*.

Ὁ ἐπιδιώκων αἰσχρὸν κέρδος.

αἰσχρολόγος ἐπίθ. λόγ. σύννηθ.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. *αἰσχρολόγος*.

Ὁ λέγων αἰσχροὺς λόγους. Συνών. *ἀτσαλόλογος*.

αἰσχρολογῶ λόγ. κοιν. 'σχρολουνγᾶου Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Τὸ ἀρχ. *αἰσχρολογῶ*.

Λέγω αἰσχροὺς λόγους.

αἰσχροὺς ἐπίθ. λόγ. κοιν.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. *αἰσχροὺς*.

Ἀνήθικος, ἄνομος, ἀνόσιος, ἐπονείδιστος : *Αἰσχροὺς ἄνθρωπος, αἰσχρὸν βιβλίον, αἰσchrὰ διαγωγή* κττ. || Φρ. *Αἰσchrὸν ἐστι καὶ λέγειν* (ἐπὶ αἰσχροτάτων πράξεων, τὰς ὁποίας καὶ ν' ἀναφέρῃ τις ἀποτροπιάζεται. Ἡ φρ. ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς γλώσσης. Πβ. Παύλ. Ἀποστ. Ἐφεσ. 5,12).

***αἰσχρος** τό, 'σοῦχρος Πόντ. (Οἶν. κ. ᾱ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *αἰσχροῖω* ὑποχωρητικῶς.

Αἰσχροία, ὁ ἰδ.

***αἰσχρομα** τό, 'σοῦχρωμαν Πόντ.

Ὡς ἐκ ρ. **αἰσchrώνω*.

Αἰσχροία, ὁ ἰδ.

αἰσchrύνομαι λόγ. κοιν. *αἰσchrύνομαι* Ρόδ. κ. ᾱ. *αἰδ-δύνομαι* Κύπρ. 'δδύνομαι Κύπρ. *ἰσκαίνουμον* Λυκ. (Λιβύσσ.)

Τὸ ἀρχ. *αἰσchrύνομαι*.

Αἰσchrάνομαι ἐντροπὴν, ἐντρέπομαι ἐνθ' ἄν. : *Δὲν αἰσchrύνεσαι, καημένε*; Ρόδ. *Μὲ ἄντρέπεται μὲ 'δδύνεται* (μὲ = μήτε) Κύπρ.

αἰσωφος ὁ, Μακεδ. (Μπάλτζ.)

Κατὰ σύμφυρ. τοῦ *Αἰσωπος* καὶ *σοφός*. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,502.

Πανοῦργος.

-αἰτής κατάλ. παραγωγικὴ πολλαχ.

Ἐκ τῶν εἰς *-αἰτής* μεταγν. ἐθνικῶν καὶ παρωνύμων, οἶον *Ἀθηναἰτης, σπηλαἰτης* κττ., περὶ ὧν ἰδ. ΑΧα-τζῆν ἐν Byzant. - Neugr. Jahrb. 9 (1931) 78.

Χρησιμεύει πρὸς χρηματισμὸν ἐθνικῶν καὶ παρωνύμων ἰδίᾳ μὲν ἐξ ὀνομάτων ληγόντων εἰς *-α*, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων, οἶον : *Βοῦνοι - Βουναἰτης, Λουκά - Λουκαἰτης, Μορέας - Μοραἰτης, Σινᾶ - Σιναἰτης, Στοῦρα - Στουραἰτης, ἀμπέλι - ἀμπελαἰτης, χώρα - χωραἰτης* κττ.

αἰτία ἡ, κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν. 'Οφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ᾱ.) *αἰθία* Χίος (Πυργ.) *αἰτίγια* Πόντ. (Κερασ.) *αἰτιά* Πελοπν. (Λακων.) *ιτία* Ἡπ. Μακεδ. *ιμία* Λήμν.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. *αἰτία*.

1) Τὸ κινεῖν αἷτιον, ἡ ἀφορμή, ὁ λόγος κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν. 'Οφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ᾱ.) : *Κλαίει χωρὶς αἰτία. Εἶχαν αἰτία νὰ χτυπηθοῦν. Δῶς' του αἰτία νὰ μιλήσῃ. Ἐγὼ 'μουννα ἢ στάθηκα ἢ αἰτία νὰ πάρῃ αὐτὴ τὴ θέσι. Σὺ εἶσαι ἢ αἰτία ποῦ ἔγιναν ὅλα αὐτά. Γυρεύει αἰτία νὰ μαλώσῃ Σὰν τί αἰτία τοῦ βρῆκε ποῦ τὸν μάλωσε*; κοιν. *Ντό ἐτον αἰτία τ' ἐρροῦξεν 'ς σὸ κρεβάτ' (ἐρροῦξεν = ἔπεσε)* Τραπ. Χαλδ. *'Εθέλεσεν νὰ εὐρήκ' τιδὲν αἰτίαν* (τιδὲν = κάποιαν) Χαλδ. *'Ηντᾶν ἔπαθες μὲ τὸ κιφάλι σ' ἔπαθες ἀτο, 'ς ἐμέν αἰτίαν μ' εὐρήκ'ς* (ὅ,τι ἔπαθες μὲ τὸ κεφάλι σου τὸ ἔπαθες, εἰς ἐμὲ νὰ μὴ εὐρίσκηαι αἰτίαν) Κερασ. Χαλδ. Συννήθως μετὰ τῆς προθ. ἐκ κατὰ γενικ. καὶ αἰτιατ. ἢ καὶ μετὰ προτάσεως : *'Εξ αἰτίας τοῦ μυαλοῦ του τὰ παθαίνει. Ἐξ αἰτίας σας κακοπαθαίνω σύννηθ. Πόσο ἠπάχυνες ἐξ αἰτίας τὰ πουλλὰ ποῦ σοῦ φέρων!* Θήρ. *'Εξ αἰτίας τῷ ματιῷ δὲ μπορῶ νὰ τσοὶ φάω τοοὶ ῥέγκες* Νάξ. *'Εξ αἰτίας ποῦ ἔφαγα πολὺ δὲ μπόρεσα νὰ κοιμηθῶ* Ἀθῆν. || Γνωμ.

Τὴν αἰτίαν ποῦ 'κὶ ξέρ', | τὸν χορὸν ἀλλέως παίρ'

(ὅποιος δὲν γινώσκει τὴν αἰτίαν, ἔκλαμβάνει τὸν χορὸν, ἦτοι κακῶς ἐκλαμβάνει τὰ πράγματα) Τραπ. Χαλδ. || Ἀσμ.

'Απὸ καιρὸ γυρεύαμε αἰτία νὰ τοῦ βροῦμε.

Κρήτ. Πβ. ἀρχ. Θουκ. 1,55,2 «αἰτία δὲ αὕτη πρώτη ἐγένετο τοῦ πολέμου» καὶ Πλάτ. Πολιτ. 464B «τοῦ μεγίστου ἄρα ἀγαθοῦ τῇ πόλει αἰτία ἡμῖν πέφανται ἡ κοινωνία». 2) Αἰτία νοσηρεῶς καταστάσεως, προδιάθεσις εἰς νόσον Ἡπ. Πελοπν. (Βούρβουρ. Πάτρ.) Πόντ. (Κερασ. Οἶν. 'Οφ. Τραπ. Χαλδ.) Χίος κ. ᾱ. : *'Εφερεν αἰτίαν ἀπάν' αἱτου Οἶν. Ἀπὸ γενεθῆς εἶδεν τὴν αἰτίαν ἢ ἔτον μὲ τὴν αἰτίαν*

